

ท่องคำนิยามศัพท์เฉพาะการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ (20 คำ)

(สัปดาห์ที่กำหนด 2 – 5 สัปดาห์ของการประเมินผล 10 คะแนน)

1. **ทฤษฎี (theory)** หมายถึง ชุดข้อความที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักตรรกะ(logic) และเหตุผลเชิงอนุมาน(deductive reasoning) เพื่อทำความเข้าใจเชื่อมโยงดังกล่าว และบางข้อความจะมีลักษณะหรือสถานภาพคล้ายกฎทั่วไป
2. **มโนทัศน์ (Concept)** หมายถึง ภาพรวมของความคิด ความเข้าใจ ที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากการนำคุณลักษณะร่วมของสิ่งนั้น หรือเรื่องนั้นมาประมวลเข้าด้วยกันจนเป็นข้อสรุป หรือคำจำกัดความของสิ่งนั้น ทำให้สามารถจัดประเภทหรือแยกแยะสิ่งต่าง ๆ ได้ หรือ การสรุปคุณลักษณะหรือสมมติร่วมที่สำคัญของวัตถุ สิ่งของ เหตุการณ์ สิ่งแวดล้อม หรือความคิดอันเป็นผลมาจากประสบการณ์ต่อสิ่งเหล่านั้น ซึ่งแสดงออกมาโดยภาษา หรือถ้อยคำที่เป็นนามธรรม ภาพในความคิดที่เปรียบเสมือน “ภาพตัวแทน” หมวดยุคของวัตถุ สิ่งของ แนวคิด หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งมีลักษณะทั่วไปคล้าย ๆ กัน
3. **ทฤษฎีเชิงปทัสสถาน (normative theory)** หมายถึง ทฤษฎีที่มุ่งบอกว่าอะไรควรจะเป็น อะไรควรจะทำ โดยจะตั้งบนพื้นฐานของค่านิยมบางประการที่สมมติขึ้นมาว่าเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาหรือเป็นสิ่งที่ถูกต้องควร
4. **ทฤษฎีเชิงพรรณนา (descriptive or positive theory)** หมายถึง ทฤษฎีที่มีหน้าหลักในการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปรากฏการณ์ต่างๆ โดยไม่พยายามชี้แนะ
5. **เหตุผลเชิงอุปมาน (inductive reasoning)** หมายถึง การอุปมานจากเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์เฉพาะเจาะจงไปสู่ไปสู่เหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วไป
6. **เหตุผลเชิงอนุมาน (deductive reasoning)** หมายถึง การอนุมานจากหลักการหรือปรากฏการณ์ทั่วไป ไปสู่ปรากฏการณ์ที่เฉพาะเจาะจง
7. **การทบทวนวรรณกรรม** หมายถึง การศึกษาองค์ความรู้ที่ประกอบไปด้วยแนวคิด ทฤษฎี และหลักการต่างๆ ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในเรื่องนั้นๆ
8. **ประชากร (population)** คือ สิ่งที่จะใช้ในการศึกษา จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยจะทำให้ทราบถึงประชากรเป้าหมายที่จะต้องศึกษาว่าเป็นสิ่งใด กลุ่มใด
9. **กลุ่มตัวอย่าง (sample)** หมายถึง ผู้วิจัยจึงต้องเลือกที่จะศึกษาเพียงบางส่วนของประชากร
10. **ความเที่ยงตรง ความแม่นยำ หรือความตรงประเด็น (validity)** หมายถึง การหาข้อสรุปหรือการดำเนินการ การวัดที่ตรงประเด็นกับสิ่งที่ประสงค์จะวัด
11. **ความเชื่อถือได้ (reliability)** หมายถึง ความคงเส้นคงวาของคำตอบ

12. **สถิติเชิงพรรณนา** หมายถึง การนำค่าสถิติมาใช้ในการพรรณนาหรือบรรยายข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างหรือพรรณนาข้อมูลที่เก็บมาของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

13. **สถิติเชิงอนุมาน** หมายถึง การนำค่าสถิติมาใช้ในการอ้างอิงไปหาค่าความเป็นจริงของประชากร ตัวอย่าง เช่น t-test , Chi-Square, Correlation, F-test เป็นต้น

14. **ข้อมูลปฐมภูมิ** (primary data) หมายถึง ข้อมูลที่ผู้วิจัยเก็บขึ้นมาใหม่เพื่อวัตถุประสงค์ของการวิจัยนั้น โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลโดยตรงซึ่งอาจจะใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม หรือการทดลองก็ได้ เนื่องจากผู้วิจัยจะต้องค้นคว้า สำรวจ หรือวัดด้วยตนเอง

15. **ข้อมูลทุติยภูมิ** (secondary data) หมายถึง ข้อมูลที่มีผู้ทำการเก็บรวบรวมไว้แล้วหรือจัดทำเผยแพร่ขึ้นในลักษณะต่างๆ เช่น บทความ บทวิจารณ์ สารานุกรม รายงานประจำปี ผลการวิจัย เป็นต้น

16. **สารานุกรม** (encyclopedias) หมายถึง หนังสือที่อธิบายเรื่องราวต่างๆ ตามเป้าหมายของสารานุกรมนั้นๆ สารานุกรมนี้จะเขียนโดยผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขานั้น หนังสืออ้างอิงแบบนี้ เช่น Encyclopedia of the Social Science สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เป็นต้น

17. **พจนานุกรม** (dictionaries) หมายถึง หนังสือที่เรียบเรียงขึ้นเพื่ออธิบายความหมายของคำ การสะกดคำ วิธีออกเสียง ประเภทของคำ คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน เป็นต้น ซึ่งเป็นการให้รายละเอียดเชิงอธิบาย เช่น Webster's New World Dictionary พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน เป็นต้น

18. **บรรณานุกรม** (bibliographies) หมายถึง เอกสารที่รวบรวมรายชื่อเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ทุกประเภทที่ได้เผยแพร่แล้วโดยอาจแยกประเภทหรือจัดหมวดหมู่เฉพาะในสาขาใดสาขาหนึ่ง หรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง หรือช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ในบรรณานุกรมแต่ละเรื่องอาจประกอบด้วยชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง และรายละเอียดอื่นๆ ซึ่งผู้วิจัยสามารถใช้บรรณานุกรมเพื่อค้นคว้าว่าเรื่องอะไรที่ผู้ใดทำไว้แล้ว หรือมีหนังสืออะไรพอเป็นหนังสืออ้างอิงในการทำวิจัยบ้าง

19. **การสัมภาษณ์ในแนวลึก** (Depth Interview) หรือการสัมภาษณ์ในแนวลุ่มลึก (Indepth Interview) หมายถึง จุดมุ่งหมายเพื่อต้องการข้อมูลให้ตรงกับเรื่องที่ต้องการมากที่สุด เป็นวิธีการที่ต้องอาศัยความสามารถเป็นพิเศษของผู้สัมภาษณ์ในการซักถาม ติดต่อยละเอียดนิยมใช้กันในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่มีลักษณะพิเศษโดยเฉพาะ และเป็นประชากรขนาดเล็ก เช่น นักการเมือง ผู้บริหารระดับสูง ได้แก่ ปลัดกระทรวง อธิบดีหรือตำแหน่งที่เทียบเท่า เป็นต้น

20. การสัมภาษณ์รายบุคคล (Individual Interview) หมายถึง เป็นการสัมภาษณ์ที่มีผู้ให้สัมภาษณ์เพียงคนเดียว ผู้สัมภาษณ์จะต้องพยายามป้องกันมิให้ผู้อื่นเข้าสอดแทรกหรือตอบแทนผู้ให้สัมภาษณ์ ถ้าทำได้ควรอยู่สองต่อสองกับผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อป้องกันมิให้ผู้อื่นมีอิทธิพลต่อการตอบคำถามของผู้ให้สัมภาษณ์

